

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чикало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: Матеріали міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів, 11 червня 2020 р. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020 – 402 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено спайний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрям удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори

ефективно використовується на таких підприємствах[3]:

- за центрами відповідальності - витрати виробництва, цеху, дільниці, технологічного переділу;
- за видами продукції, робіт, послуг - витрати на продукцію, типові представники продукції, групи однорідної продукції (виробів), одноразові замовлення;
- за єдністю складу витрат - одноелементні, комплексні;
- за способами перенесення вартості на продукцію - прямі, непрямі;
- за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень затрат - змінні, постійні;
- за визначенням відношення до собівартості продукції - витрати на продукцію, витрати періоду;
- за календарними періодами (часом виникнення) - витрати поточні, майбутніх періодів і майбутні витрати, довгострокові, одноразові;
- за доцільністю витрачання - продуктивні, непродуктивні;
- за відношенням витрат до процесу виробництва - загальновиробничі, витрати періоду;
- за видами витрат (економічним змістом) - витрати за економічними елементами, витрати за статтями калькуляції.

Наведена класифікація використовується для забезпечення повного та рівномірного відображення витрат у складі собівартості та дає змогу ефективно керувати витратами та вести чіткий їх облік та досягати поставленої мети діяльності підприємства.

Отже, кожне сільськогосподарське підприємство відповідно до сучасних умов господарювання повинно створити власну класифікацію витрат за такими ознаками, які є найбільш сприятливими у використанні та розроблені для задоволення різноманітних потреб управління.

У сільськогосподарських підприємствах спостерігаються значні особливості діяльності, тому при класифікації витрат потрібно враховувати особливості у різних галузях сільського господарства.

Класифікація витрат досить важлива для обліку та повинна цілком і повністю підпорядковуватись завданням фінансового та управлінського обліку.

Список використаних джерел

1. *Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві : конспект лекцій / Г. В. Коваленко, О. С. Альбеценко. Миколаїв : МНАУ, 2016. 122 с.*
2. *Кадацька А. М. Облік витрат: теоретичний та практичний аспект. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. №4. 2017. С. 138-141*
3. *Ліпський Р. В. Теоретичні основи обліку витрат виробництва та виходу продукції рослинництва. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки». №5. 2016. С. 405 - 409.*

УДК: 657.47

Верига Ю.А. к.е.н., професор, **Яковенко А.А.**, студент
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Управлінський облік є комплексною дисципліною, що включає в себе безпосередньо облік витрат і виходу продукції та ряд інших об'єктів обліку, а також бюджетування та послідовний контроль за діяльністю підприємства і його підрозділів та розробку заходів щодо покращання наслідків діяльності підприємства на ближню і далеку перспективу.

Розвиток системи управління діяльністю має вагомое значення для ефективного функціонування і сучасного аграрного виробництва. З метою забезпечення ефективної діяльності суб'єктів сільського господарства необхідно використовувати економічну інформацію, одержання якої забезпечує якісно організований управлінський облік.

Незважаючи на численні наукові розробки у напрямі розвитку та запровадження управлінського обліку на підприємствах України, проблема створення цілісної системи управлінського обліку в сільському господарстві, яка б враховувала специфіку галузі,

залишається невирішеною.

Запровадження управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах України вимагає врахування галузевих особливостей виробництва, які чинять вплив на порядок обліку: використання землі як основного засобу виробництва, сезонне надходження готової продукції, багатогалузевість, наявність різних видів продукції (основна, супутня, побічна) – оцінка яких здійснюється по різному та інші.

Зазначені особливості діяльності сільськогосподарських підприємств впливають на процес прийняття управлінського рішення. Найбільш істотними серед них можна назвати наступні:

- 1) використання у виробничому процесі біологічних активів;
- 2) наявність звітності про собівартість валової і товарної продукції;
- 3) наявність великої кількості статей витрат, які вважаються прямими;
- 4) нерівномірність проведення витрат протягом виробничого періоду;
- 5) наявність особливої групи витрат, які можна віднести до умовно-змінних.

Крім того, необхідно визначитися з рядом питань, які визначають основні організаційні характеристики управлінського обліку:

- функціями управлінського обліку та виконавцями його здійснення;
- порядком формування інформації щодо основних господарських операцій підприємства: понесених витрат на операційні потреби, вихід продукції та результати діяльності;

- здійснення організаційних заходів.

Управлінський облік у цілому має на меті надання допомоги спеціалістам та керівникам фірм при прийнятті управлінських рішень. Від правильності прийнятих рішень залежить ефективність функціонування підприємств сільського господарства. Перед керівниками стоять такі важливі завдання як: формування собівартості продукції, використання ресурсів, аналіз відхилення від норм витрат, вивчення запитів споживачів, використання техніки та інші, тобто управлінський облік перетворився в активний інструмент оптимізації виробничого процесу.

З метою стабільності функціонування підприємства, покращання його фінансового стану та зростання прибутку від операційної та інших видів діяльності необхідно здійснити наступні заходи:

- а) формування належного масиву інформації, що характеризує наслідки роботи підприємства та його підрозділів;

- б) аналіз наслідків діяльності та розробка практичних та стратегічних рішень на альтернативній основі щодо перспектив діяльності підприємства;

- в) систематичний контроль за дотриманням окремими виконавцями, в першу чергу керівниками підрозділів (центрів витрат та центрів прибутку) завдань, передбачених керівництвом фірми щодо витрат та випуску продукції та її реалізації, якщо це доручено підрозділу;

- г) підведення підсумків за результатами контролю щодо наслідків діяльності підрозділів та розробка завдань на перспективу [1].

Виконання намічених заходів вимагає формування належної інформації щодо завдань підприємства та його підрозділів та фактичних даних про їх виконання, а також вивчення причин, що призвели до виникнення відхилень. При цьому має здійснюватися оперативний контроль за наслідками діяльності та розробка заходів щодо попередження негативних наслідків.

Для створення ефективного управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах необхідно вирішити цілу низку завдань [2]:

- з'ясувати суть та визначити місце управлінського обліку в інформаційному забезпеченні управління виробництвом;

- дослідити теоретико-методологічні засади розвитку управлінського обліку, встановити закономірності такого розвитку та можливості практичного використання його положень в обліку сільськогосподарського виробництва;

- розробити практичні рекомендації щодо організації та методу аналітичного обліку витрат на виробництво продукції в сільському господарстві, включаючи управлінський його аспект;

- дослідити особливості функціонування та дієвість системи внутрішньогосподарського планування (бюджетування) як способу контролю і оцінки ефективності управлінських рішень;

- виділити особливості застосування прогресивних методів обліку витрат в сільськогосподарських формуваннях з виробництва продукції сільського господарства та визначити напрямки повнішого їх використання;

- розробити пропозиції щодо створення та вдосконалення існуючої системи управлінської звітності;

Особливо важливе значення в сільському господарстві має визначення рівня урожайності сільськогосподарських культур і продуктивності худоби. Управлінський облік дозволяє установити зростання та зменшення виробництва того чи іншого виду продукту, визначити збільшення або зменшення урожайності сільськогосподарських культур, продуктивності худоби. Це дає можливість зробити відповідні висновки про результати господарської діяльності аграрних підприємств.

Встановлення реальних показників урожайності за минулий рік, в значній мірі впливає на подальші заходи керівництва по удосконаленню управлінської та виробничої діяльності аграрних підприємств, а в кінцевому підсумку на ефективність функціонування аграрних підприємств.

Список використаних джерел

1. Моссаковський В. Б. Управлінський облік та його особливості у сільському господарстві [Електронний ресурс] / В. Б. Моссаковський, С. Я. Бублик. – Режим доступу : <http://magazine.faaqf.org.ua/content/view/153/35/>.
2. Пантелюк Л. Особливості управлінського обліку в сільському господарстві [Електронний ресурс] / Л. Пантелюк, І. Ленетан. – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2013_11_21_22_kampodilsk/sekcija_2_2017_11_21_22/osoblivosti_upravlinskogo_obliku_v_silському_gospodarstvi/36-1-0-741.

УДК 336.764.1

Глушко А.Д., к.е.н., доцент; **Котелевець М.М.**, студентка

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ОГРАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

В умовах посилення глобалізаційних процесів, підвищення рівня конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках актуальним постає питання фінансування господарської діяльності підприємства. Формування та використання фінансових ресурсів у сфері підприємництва здійснюється з метою підвищення ефективності всіх напрямків діяльності суб'єктів господарювання і забезпечення їх подальшого розвитку. Це можливо при спрямуванні фінансових ресурсів на впровадження нових технологій, поліпшення використання основних фондів, прискорення обороту оборотних коштів тощо. Нестача фінансових ресурсів може практично повністю паралізувати всю діяльність суб'єкта господарювання, що зумовлює необхідність постійної діагностики фінансового забезпечення. У зв'язку з цим актуальність питання аналізу джерел формування майна підприємства є беззаперечним.

Успішна діяльність будь-якого підприємства неможлива без ефективного управління джерелами фінансування. Вони мають створити передумови для стабільного процесу виробництва та його постійного зростання, що визначає конкурентоспроможність підприємства на ринку. У системі управління діяльністю будь-якого підприємства невід'ємною ланкою є управління капіталом, та забезпечення підприємства необхідною кількістю ресурсів. Позитивний фінансовий результат підприємства залежить від правильності формування джерел фінансових активів та ефективності їх використання.

З урахуванням вищезазначеного основними принципами, на яких повинен будуватися процес формування активів підприємства, правомірно визначити наступні:

1) врахування найближчих перспектив розвитку операційної діяльності та форм її диверсифікації;

2) забезпечення відповідності обсягу і структури формованих активів обсягу і структури виробництва і збуту продукції;

3) забезпечення оптимальності складу активів з позицій ефективності господарської діяльності;